

2012

Kære medlemmer

I August 2012 afholdtes den første Nordic Masterclass for Conductors i Sønderborg. Et arrangement der vil blive gentaget i 2013.

Jonas Viggo Pedersen var Dansk Kapelmesterforenings repræsentant under mesterklassen og har skrevet følgende artikel til Kapelmesteren, som vi har fået lov at bringe. Jonas er også medlem af Danske Orkesterdirigenter og Professor Jorma Panula var dirigentprofessor ved Det kongelige danske Musikkonservatorium i perioden 1987-1991.

Indtryk fra Nordisk Mesterklasse for Dirigenter 2012 med Jorma Panula og Sønderjyllands Symfoniorkester

[Artiklens forfatter: Jonas Viggo Pedersen]

I august blev der for første gang i Danmark holdt en masterclass for dirigenter udenfor konservatoriernes regi. Det var Sønderjyllands Symfoniorkester, der stod til rådighed for kurset, og læreren var den gamle mester, Jorma Panula. Det hele foregik i den smukke bygning Alsion, på nogle flotte sensommerdage hvor Sønderborg viste sig fra sin bedste side.

Kursisterne var valgt ud på baggrund af indsendte videoer, og det var Panula selv i samarbejde med Ole Kristian Ruud, dirigentprofessor på Oslo Musikkhøgskole, der havde set videoerne igennem.

Kurset var udbudt til danske, norske, svenske samt finske dirigenter, og det var oprindeligt meningen, at der skulle optages 2 fra hvert land samt en ekstra dansker, og der kom ganske rigtigt også tre med fra Danmark: Christian Hørbov-Meier, Jan Scheerer og Maria Badstue. Der var to fra Norge med, og der havde slet ikke meldt sig nogen fra Sverige. Derfor blev der i de

sidste dage fyldt op med finske studerende.

Desuden var vi en gruppe af passive deltagere, som fulgte med så aktivt, det kunne lade sig gøre. Selv blev jeg sat til at være officiel tidtager, som sørgede for at de aktive kursister fik lige mange minutter på podiet.

Ud over de tre danske dirigenter var det lidt af en øjenåbner at se den kun 16-årige Klaus Mäkelä fra Finland være så kompetent og tydelig – og den norske Kai Grinde Myrann, som ellers er komponiststuderende på Oslo Musikkhøgskole havde også et meget sikkert greb om tingene. Meget inspirerende! Men i det hele taget var kurset et livgivende pust: husk hele tiden at stramme op om din egen formåen på podiet – vær hele tiden sikker på at lede og inspirere orkestret uden at stå i vejen for dem!

Kursets officielle del lå tirsdag til torsdag, men allerede om mandagen var der en minisession med en strygekviintet fra orkestret, og så måtte kursusedtagerne spille resten på de to flygler, der var på scenen. En god måde lige at få testet de værste nerver eller "skal jeg slå i 2 eller 4 på dette sted?" inden man står foran hele orkestret.

Så kom de egentlige orkesterdage. Hver dag begyndte med orkesterpraktik fra 10 til 14: 20-25 minutter foran orkestret til hver deltager, og derefter videogennemgang i plenum (dvs. aktive og passive deltagere) med Panula.

Undervejs, mens dirigenterne stod foran orkestret, sad Panula og kommenterede så småt, og de nærmeste kunne suge til sig af gode guldkorn – ikke altid formuleret i tale, ligeså tit i gestus eller brummen, men med fokus på musikken hele tiden.

Orkestret havde valgt at invitere publikum indenfor i noget af tiden, 12.30 – 14, og det var et eksperiment. Jeg talte med nogle af orkestrets medlemmer, som fandt det lidt pinagtigt at være udstillet sådan. Søren Rønsbo Madsen (basbasun): "Vi vil hellere arbejde frem mod en koncert, hvor man så kunne vise nogle af dirigenternes resultater," og Louise Mose Christensen

(1. violin): "Eller også skulle man have tydeligere undervisning undervejs – hvor Panulas råd blev forsøgt udført med det samme, så man kunne se læreprocessen".

Birgit Bauer (også 1. violin): "Jeg var meget overrasket over både det meget høje niveau hos nogle af deltagerne, og også den store spredning i niveauet. Vi har tidligere arbejdet med konservatorie-elever som dirigenter, og det har været mere ens. Dette her er helt anderledes, og ganske lærerigt for os."

De danske deltagere fik med kurset lejlighed til at blive set og prøvet af i et dansk orkester, og Christian Hørbov-Meier opnåede også at komme i TV! TV2-Syd bragte nemlig en lille reportage fra masterclassen, og i løbet af klippet så man Christian foran orkestret under prøven på Carl Niensens Violinkoncert (solist: Niklas Walentin Jensen).

Christian fortæller: "Jeg synes det vigtigste udbytte af kurset var muligheden for at arbejde med et velvilligt orkester, der gjorde hvad de kunne for at følge hver enkelt dirigent. Så er det de få men meget præcise kommentarer fra Jorma Panula under videosessions, der har vægt nu, hvor man er hjemme igen.

Ligeledes er det at observere når de andre arbejder en vigtig del af processen. Man kan lære lige så meget af at definere hvad de andre er gode til, som man kan ved at få sine egne kommentarer, nogle gange mere."

Og Jan Scheerer nød "den fantastiske kombination af to ting: dels et meget imødekommende og frisk spillende orkester, der gav en direkte feedback både klangligt og verbalt, hvad der fungerede og hvad der ikke fungerede godt – til trods at dirigenterne kom fra meget forskellige skoler og dirigerede meget forskelligt. Dels en instruktør, som med en kolossal erfaring og et utroligt detaljeret kendskab til orkesterverdenen i almindelighed og det aktuelle repertoire i særdeleshed, med præcise nålestik kunne pege på kritiske steder."

Det finske stortalent Klaus Mäkelä fortalte om dette kursus i forhold til Panulas kurser i Kuopio og Vaasa: "Selvom formen på kurserne er ens, er der alligevel stor forskel pga. orkestret. Sønderjyllands Symfoniorkester stiller flere musikere til rådighed, og så kan man spille de store værker (f.eks. Stravinsky: Ildfuglen, Sibelius: Symf. 2, Nielsen: Violinkoncert). Og så er det meget dejligt at mærke den entusiasme, orkestret her møder dirigenterne med – det er ikke altid, man modtages med smil af orkestrene."

Dette støttedes af Jorma Panulas egne ord: "Orkestret spiller godt, og er opmærksomme. Det ville dog være bedre, hvis orkestermusikerne gav feedback til dirigenterne med det samme – 'dette virker ikke, må vi få en tydelig indsats' osv., men det sker ikke. Hvorfor?"

Mener du her, i forbindelse med master class'en, eller generelt?

"Generelt. Hver dag, i alle orkestre."

Kurset var kun støttet af Augustinus-fonden, selvom der var søgt vidt og bredt, og det fik deltagerprisen til at ende på 900 € excl. transport, ophold og forplejning. Det er selvfølgelig ikke dyrt for 65 minutters praktiktid foran et fuldt besat professionelt orkester + talrige videosessions osv., men jeg håber inderligt, at et mesterkursus en anden gang vil kunne opnå mere støtte, f.eks. fra vores forening. Så kan der måske også blive plads til flere danskere på kurset?

- Jonas Viggo Pedersen

(Fotos fra Alsion: Alex Bach Andersen)

Nordic Masterclass for Conductors har udgivet denne dokumentation af mesterkurset:

<http://www.youtube.com/watch?v=mnh6IAhZSNw>

Med venlig hilsen

Alex Bach Andersen

Bente Schindel

Martin Sell

Steen Finsen, formand